

PÅRØRENDE NYT

November 2025

Indhold

- Lederen
- Tema: Pårørende arrangementer
- Små historier og citater
- Vidste du....?
- Kvartalets portræt
- Indtil næste gang

Kære pårørende,

Jeg har glædet mig rigtig meget til at lancere og byde velkommen til "Pårørende Nyt", som vil blive udgivet hvert kvartal.

Det sendes først og fremmest til jer pårørende i Habitus, men også til relevante samarbejdspartnere.

Vi håber, det også kan gavne og inspirere pårørende uden for Habitus. I pårørende er - med jeres livslange viden om jeres kære - uvurderlige medspillere i den pædagogiske hverdag.

"Pårørende Nyt" skal indeholde klar information om Habitus, aktuelle temaer, udvikling indenfor vores felt, små historier & citater fra hverdagen, og enkle råd – skrevet i øjenhøjde og samlet ét sted.

Formatet vil udvikle sig undervejs. Indholdet varierer fra nummer til nummer, men målet er det samme: brugbar information, der kan gøre samarbejdet lettere og afspejler de spørgsmål og temaer, I efterspørger.

I dette første nummer sætter vi fokus på pårørende-eftermiddagene "Sammen om trivsel", som vi har afholdt flere steder i landet i september og oktober måned.

Formålet var at skabe genkendelse, fælles forståelse og dialog. Det lykkedes efter min mening rigtig godt. Vi har delt erfaringer, lyttet til bekymringer og talt om, hvordan vi sammen bedst støtter jeres kære i hverdagen.

Jeg håber, I vil læse med – og hjælpe os med at udvikle "Pårørende Nyt" fremover.

Del gerne idéer eller spørgsmål via paaroerende@habitus.dk

Tak for jeres tillid og for det vigtige samarbejde.

Martin Godske

Martin Godske
Adm. direktør i Habitus

TEMA: Pårørende arrangementer

I september måned holdt Habitus fire arrangementer á 3 timer for Habitus-pårørende i henholdsvis Ålborg, Århus, Odense og Næstved. Arrangementet i Glostrup måtte aflyses pga. sygdom, men har nu fundet sted den 27. oktober.

Vi havde engageret os med pårørende Christian Holm og medarbejder Susanne Vellier, som sammen satte ord på mange af de udfordringer og vanskelige følelser, man som pårørende kan stå i - med et barn/sin pårørende på bosted. Oplæggene skulle skabe genkendelse, forståelse og fællesskab – ved at formidle erfaringer, refleksioner, følelser og viden.

Gennem de to oplægsholderes perspektiver ønskede vi at skabe grundlag for dialog om, hvordan vi – i fællesskab – bedst støtter jeres kære, og om hvordan et åbent og respektfuldt samarbejde kan være en nøgle til tryghed, udvikling og trivsel for vores borgere/jeres pårørende. Vært for samtlige arrangementer var adm. direktør Martin Godske.

Hvorfor de her arrangementer?

Medarbejderne på Habitus' hovedkontor, Ringager, havde sidste år fornøjelsen af at høre Christian og Susanne og deres fælles oplæg. De kender hinanden fra tidligere, og havde været inviteret til at holde deres oplæg andre steder udenfor Habitus.

Oplægget inspirerede os til at have de to som ramme for nogle arrangementer - "Sammen om trivsel" - hvor vi gerne ville lytte til pårørendes erfaringer; dét, som I oplever; måske undres over eller er kedde af; efterlyser og ikke mindst er glade for. Det var rammen for de fem eftermiddage.

Martin bød velkommen og præsenterede kort sig selv. Han har i de sidste ca. 30 år arbejdet i det her felt med mennesker med udfordrende udviklingsforstyrrelser. Han startede som pædagogisk medarbejder i Københavns kommune; har været leder både i kommunalt og privat regi, og er nu direktør for Habitus siden 2011, kun afbrudt af en kortere periode i 2016-17.

Martins drøm med Habitus er fagliggørelse af arbejdet med og i organisationer, som kan sikre høj kvalitet for de mennesker, der bor hos os og sikre selvagtelse og stolthed uden forråelse.

"Jeg har altid arbejdet i den her branche. Det er dét, jeg vil bruge mit liv på, og det håber jeg at få lov at blive ved med. Tak fordi I er kommet her i dag for at være med."

Martin

TEMA: Pårørende arrangementer

Christian Holm – “at være forælder i alt det svære”

Christian delte åbent og ærligt af sine erfaringer, følelser og frustrationer, som far til en nu 37-årig datter med udviklingsforstyrrelser og mange udfordringer.

“Naja” har gennem sit voksne liv boet på flere forskellige bosteder med både godt og skidt. Hun flyttede tidligere i år til Habitus på Sjælland, hvor hendes boform er ved at falde på plads.

Han fortalte om Najas mange indlæggelser siden den tidlige barndom, kampe med myndighederne og tilpasning til bostederne. Han talte om forråelse, om sin indædte “vikarallergi”, og om roller og ansvar for pårørende. Om bekymringerne for søskende, om sorg, nedslidning, overdragelse af værgemål i forbindelse med at blive ældre, men også om lykken i at have børn - og meget, meget mere.

“Mellem to stole”

“Mellem to stole” af Christian Holm er en ærlig, praktisk bog om livet som forælder til et barn med handicap. Med afsæt i 30 års erfaring samler den konkrete råd, sprog og samarbejdsredskaber, når hverdagen spænder mellem skole, myndigheder og botilbud – og mellem håb, afmagt og kærlighed. En håndsrækning til både pårørende og fagfolk, der vil forstå og handle klogt – sammen.

Han delte fra sit store bagkatalog om hverdagens logistiske og følelsesmæssige balancer, om håb og afmagt, og om hvordan relationen til bostedet både kan styrke og mindske trivsel og tillid.

Christian er også forfatter til bogen: “Mellem to stole”, hvor flere af foredragets pointer og erfaringer er hentet fra.

Susanne Vellier – ‘faglighed i øjenhøjde’

Susanne delte sine egne erfaringer først og fremmest som faglig medarbejder, men også som pårørende til en nu afdød moster med udviklingshandicap.

Hun fortalte om udviklingen af handicap-institutionerne /nutidens botilbud - og hvordan man har udviklet sit syn på individet gennem de sidste 70 år.

Susanne har været en del af Habitus i 10 år, og de seneste år har hun arbejdet på HabitusHuset Drachmannsvej, hvor hun har udviklet en stærk pædagogisk værktøjskasse med fokus på samarbejdet med pårørende.

Susanne peger på, at "pårørendesamarbejdet rummer sin egen faglighed; en faglighed der bæres af dialog, inddragelse, kommunikation og struktur."

Hun brugte metaforen, at pårørende er "det fjerde ben på en stol." Det er deres perspektiv der gør, at de mennesker der bor i HabitusHusene kan sidde stabilt i deres liv.

Kun de pårørende har været med hele vejen gennem beboers liv. Som en del af det pædagogiske arbejde, kan det derfor være de pårørendes erfaringer der skaber den væsentlige støtte og stabilitet til den pædagogiske indsats.

HOVEDPUNKTER

- **Fælles sprog om trivsel: Hvad ser vi? Hvordan forstår vi det? Hvad gør vi næste gang?**
- **Små justeringer – stor effekt: Visuelle dagsplaner, aktivitetskalender der kan deles med pårørende**
- **Samarbejde som kompetence: Pårørende og fagpersoner supplerer hinanden.**

Det var vigtigt for Susanne - og senere Martin - at understrege, at de værktøjer Susanne brugte og forklarede om, er Susannes egne til brug for arbejdet på ét Habitushus.

I andre HabitusHuse fungerer samarbejdet med pårørende på andre måder, efter andre skabeloner og metoder.

Oplægget var tænkt som inspiration til, hvordan konkret metode (også) kan skabe ny forståelse mellem fagpersoner og pårørende som den efterfølgende dialog kunne tage udgangspunkt i.

TEMA: Pårørende arrangementer

Hvad tog vi med os hjem på tværs af arrangementerne?

For at mennesker kan udvikle sig, kræver det et tillidsfuldt samarbejde mellem dem, der elsker og kender beboeren allerbedst, og de fagprofessionelle, der hver dag leverer fagindsatsen. Når tilliden er på plads, flyder kommunikation og viden frit. Det betyder, at de pårørende får indblik i hverdagen, og medarbejderne får de små, afgørende tips og tricks fra dem, der kender beboeren bedst.

Med eftermiddagene ville vi skabe et fællesrum for erfaringsudveksling mellem pårørende om det at være pårørende til en beboer i Habitus. Det er vigtigt for os at få og lære af de vigtige indsigter I pårørende har, så vi løbende kan udvikle Habitus i en retning, der forbedrer og understøtter samarbejdet.

Vi ved, at pårørende har brug for både praktiske råd, spejling og psykisk opbakning. Når man har et barn i andres varetægt, er det naturligt at være bekymret; vores ansvar er at gøre det så trygt og meningsfuldt som muligt.

De bedste forløb opstår, når vi ser hjælpen som en fælles opgave. Ansvar er vores – men løsningerne bliver bedre, når skyld, skam og kritik ikke fylder, og når vi i stedet undersøger nysgerrigt, hvad der er på spil, og hvad der virker for netop denne beboer.

Vi ville gerne skabe mulighed for at kunne give både ris og ros direkte.

Ved eftermiddagene mødte vi stærke følelser og stor omhu. Vi mødte ris og ros. Vi mødte forældre, der har kæmpet længe i et system, der kan være svært at navigere i – og vi så også, at vi som bosteder kan opleves komplekse. Vi så også forbedringspotentiale.

Netop derfor er jeres perspektiver uundværlige for os.

Vi ser eftermiddagene som en succes, der rørte os. Der var et generelt ønske om mere, om opfølgning og tema-seancer. Vi oplevede, at de fremmødte følte sig lyttet til i et trygt, følelsesgenkendeligt rum.

Så vi fortsætter med flere pårørendearrangementer på tværs af teams, bosteder og regioner. Vi samler "best practice", så vores standarder formes af brede, konkrete erfaringer.

Vores mål er enkelt: bedre rammer for samarbejdet – og dermed højere livskvalitet for de beboere, vi er fælles om.

Næste skridt

Vi samler input, omsætter det til konkrete forbedringer i vores kommunikation og samarbejde.

Har du idéer eller et tema, vi bør tage op? Skriv til os på paaroerende@habitus.dk

Små historier og citater

fra pårørende-eftermiddagene

På første møde i Aalborg, hvor vi fik en del afbud på dagen, blev vi meget rørt over disse ord, som ramte lige ind i dét, vi håbede på om fællesskab og et trygt, genkendeligt rum:

"Gå nu ikke ud og sig det her ikke var en succes, fordi vi kun er så få, der kom i dag. Det var det. Og vi kommer meget gerne igen. Vi fik følelsen af ikke at være alene. Det var givende at være sammen med andre voksne mennesker, der har prøvet meget af det samme."

Kent - far til datter på HabitusHuset Sct. Mortensgaard

Vi mødte forskellige erfaringer med vores velkomstprocedurer rundt omkring på vores forskellige tilbud. "Velkomst til Habitus" er noget vi vil kigge nærmere på den kommende tid.

Denne - som bl.a. hylder en netop afdød, meget afholdt leder - er vi stolte af:

"Min søn flyttede ind på solistboligen i Nordjylland en 1. januar. Selv om det netop var 1. januar stod et helt hold - leder og medarbejdere - klar til at hjælpe med indflytningen, til at slæbe flyttekasser og hjælpe med indretning af lejligheden. Vi følte os så velkomne og taknemmelige."

Susanne, mor til søn under HabitusHuset Fjelsted

Og en enkelt af de mange livsbekræftelser - her fra Odense:

"Min datter var meget selvskadende, og det har været et helvede, hvor hun boede før, inden hun kom til Habitus. Man er desperat når ens barn har det dårligt, forlader sit bosted, og man ikke ved hvor det er.

Hun har nu boet på Sct. Mortensgaard i 4 år, og vi synes, der bliver passet godt på hende. Hun trives og kan komme kørende i sin lille bus helt fra Thy og besøge os her på Fyn.

Før har hun bl.a. boet her på Fyn, men havde det så dårligt, at hun stort set ikke kom hjem på besøg i 6-7 år."

Lene, mor til datter på HabitusHuset Sct Mortensgaard

Vidste du...?

Spot på: Kørsel & kilometer
(1/2)

Et par emner, som kom op flere steder til pårørende-arrangementerne:

Kørsel og kilometer
Hvad er VUM?

Det er ikke bostedet, der bestemmer, hvor meget kørsel der kan/skal foretages med beboeren.

I praksis er det kommunen, der bevilger en ramme – ofte angivet som en månedlig 'km-pulje'. Når puljen er brugt, kan bostedet ikke bare køre mere, selvom bilen er ledig.

Eventuel ekstra kørsel kræver en ny eller udvidet bevilling fra kommunen.

Eksempel: 'km-pulje' pr. måned (fx 400 km). Kommunen har bevilget 400 km/måned. 380 km er allerede brugt, og de sidste 20 km er reserveret til lægeaftale. Derfor kan botilbuddet ikke køre en ekstra weekendtur uden udvidet bevilling.

Hvad tæller i puljen?

Kørsel, som er en del af den visiterede indsats (fx træning, lægebesøg ledsaget af personale, pædagogiske ture med formål i borgerens handleplan).

Hvad tæller normalt ikke?

Private/familiebesøg, spontane fritidsture uden for den bevilligede ramme, individuelle ønsker, der ikke er visiteret.

Når puljen er brugt...

... stopper kørsel inden for ordningen. Bostedet kan ikke fortsætte kørsel på egen hånd. Ønskes mere kørsel, skal kommunen skriftligt udvide bevillingen.

Spørgsmål & svar

"Kan vi forældre ikke bare betale? Så kan min søn komme på tur, som han så gerne vil?"

Svaret er desværre nej. Bostedet må ikke indgå private aftaler eller modtage betaling direkte fra pårørende for kørsel/brug af tilbuddets bil. Alle ydelser skal gå via kommunal bevilling og afregning.

Vidste du...?

Typiske spørgsmål

Spot: Kørsel & kilometer
(2/2)

Hvis behovet ændrer sig – tre trin til pårørendes evt. overvejelse:

- Kontakt sagsbehandleren: Forklar hvad der har ændret sig (fx hyppigere besøg, tryghed eller pædagogisk mål) og hvilket ekstra kørselsbehov det giver.
- Bed om skriftlig justering: Få en afgørelse, der udvider km-puljen eller beskriver en særskilt ordning (fx fælleskørsel/offentlig transport).
- Uenighed: Start med genvurdering hos kommunen (normalt får man en afgørelse inden 4 uger). Derefter kan der klages til Ankestyrelsen. Indtil da følger bostedet den gældende bevilling.

Voksenudredningsmetode - VUM

HVORDAN BRUGES VUM?

Forløbets trin:

- **Bestilling/henvendelse:**
Borger/pårørende eller fagperson kontakter kommunen.
- **Udredning:** Samtaler, oplysninger og vurdering af funktionsevne.
- **Målsætning:** Mål formuleres i samarbejde med borgeren.
- **Opfølgning:** Virker indsatsen? Justér ved behov.

VUM er kommunens fælles metode til at udrede voksnes støttebehov efter serviceloven, så hjælpen bliver målrettet, sammenhængende og dokumenteret – fra udredning og mål til indsats og opfølgning.

HVAD KIGGER VUM PÅ?

Temaer:

- Helbred/medicin
- Hverdagsliv/struktur
- Sociale relationer/netværk
- Uddannelse/arbejde/
beskæftigelse
- Bolig/transport
- Rettigheder/selvbestemmelse
- Mental sundhed /kommunikation
- Personlig pleje/ egenomsorg
- Aktiviteter/fritid/dagtilbud
- Økonomi/mestring
- Tryghed/risiko/selvskade
- Samspil med pårørende/
samarbejdspartnere

Note: Kommuner bruger VUM i forskellige versioner (fx VUM 2.0). Temaer/ordvalg kan variere – idéen er det hele billede.

Hvad betyder VUM for dig som pårørende?

- Med borgerens samtykke kan du bidrage med viden fra hverdagen (hvad virker/udfordrer og hvornår).
- VUM munder ud i mål og indsatser – det gør det synligt, hvad der er bevilget (og hvad der ikke er).
- Opfølgning er fast: Når noget ikke virker, tages det op med sagsbehandleren.

Gode råd til dialogen med kommunen

- Saml 2–3 konkrete eksempler (hyppighed, situation, konsekvens).
- Knyt eksempler til mål (tryghed, færre konflikter, deltagelse i dagtilbud/fritid).
- Medbring korte, relevante udtalelser fra fagpersoner (botilbud, læge/psykiatri).

VUM

Voksenudredningsmetoden
(samlet overblik)

Typiske spørgsmål og svar (Q&A)

Hvor lang tid tager en udredning?

Det varierer efter sag og om der skal indhentes mange oplysninger. Spørg sagsbehandleren om forventet tidsplan.

Kan vi som pårørende deltage?

Ja, hvis borgeren samtykker. Aftal rammerne med sagsbehandleren (hvem deltager, hvad deles).

Hvad bygger afgørelsen på?

Udredningens oplysninger, faglige vurderinger og lovens kriterier. Afgørelsen beskriver indsats og omfang.

Hvad hvis vi er uenige i afgørelsen?

Bed først kommunen om genvurdering; er I fortsat uenige, kan der klages til Ankestyrelsen inden for fristen (står i afgørelsen).

Hvor ofte følges der op?

Typisk inden for et fast interval (fx 6–12 mdr.) eller ved ændrede behov. Spørg om opfølgingsdato ved afgørelsen.

Er VUM en ydelse i sig selv?

Nej. VUM er metoden. Ydelserne bevilges efter servicelovens paragraffer (fx §104, §107/§108 m.fl.).

Bemærk: VUM er en sagsbehandlingsmetode – ikke en ydelse. Oplysninger om frister og klagevej står i kommunens afgørelse.

Ordliste

- **Udredning:** Indsamling og vurdering af oplysninger om behov og ressourcer.
- **Funktionsevne:** Hvordan man klarer hverdagen inden for relevante temaer.
- **Indsats:** Den støtte/ydelse, der bevilges (fx §104, §107/§108, ledsagelse mv.).
- **Opfølgning:** Evaluering af, om indsatsen hjælper borgeren mod målene.

Kvartalets portræt

I hver udgave af "Pårørende Nyt" sætter vi spot på et af de mennesker, der er med til at bære hverdagen i Habitus – det være sig ledere, medarbejdere, specialister udefra eller pårørende. Portrættet går tæt på faglighed, værdier og virkning for borgerne – med et lille glimt af mennesket bag.

Martin Godske er født i 1975. Han har både en mastergrad i African Studies og en kandidatgrad i filosofi fra Københavns Universitet. Han bor på Nørrebro i København med hele sin familie: sin kone, tre børn, svigersøn og to små børnebørn.

Martin har arbejdet med socialpædagogik, siden han var blot 20 år gammel. Han startede sin karriere ved at arbejde som pædagogisk medarbejder i Københavns kommune, hvor han opnåede værdifuld erfaring på området ved at arbejde helt tæt på borgerne.

Han har arbejdet hele sit voksne liv i det sociale felt med en klar vision om, at ville gøre en reel forskel for de mest udsatte i samfundet. Martin startede sin rejse i Habitus på HabitusHuset Kæderupvej tilbage i 2011.

Martins overordnede målsætning i Habitus er at minimere frustration og maksimere livskvalitet – for flest muligt mennesker, uanset deres forudsætninger. Det er en mission, han har arbejdet målrettet på igennem hele sin karriere - som pædagogmedhjælper, som daglig leder, som botilbudsleder og som direktør.

"Det er min faglige ambition at gøre pædagogik, omsorg og pleje til fag, der står professionelt og skarpt i egen ret, hvor professionel strategisk tænkning ikke er tabu."

Øgning af kvaliteten sker bl.a. via en stringent systematik, som anvendes til at sikre en høj og ensartet pædagogisk kvalitet på bostederne.

En central metode er Habitus' årshjul, der sikrer kontinuitet, refleksion og udvikling i det daglige pædagogiske arbejde. Ifølge Martin er pædagogik en reel videnskab, og videnskabeligt arbejde kræver struktur, dokumentation og systematik. Det gælder også i den pædagogiske praksis, hvor der skal være klare mål og metoder for at sikre kvalitet og fremgang.

Martin har været en del af organisationen Habitus i mange år, helt tilbage fra dengang, Habitus hed Metakompagniet. Dengang bestod organisationen blot af et enkelt botilbud. Siden da er der sket en markant udvikling. I dag tæller Habitus over 25 botilbud fordelt på mere end 60 matrikler rundt omkring i hele Danmark.

For Martin handler det hele i sidste ende om mennesker. Om deres liv, deres muligheder og deres værdighed. Det er det, der altid har drevet ham, og det er det, der fortsat motiverer ham til at gå på arbejde hver dag.

Indtil næste gang

Tak fordi du har læst med!

Fremover udkommer vi som skrevet med "Pårørende Nyt" fire gange om året, hvor vi deler nyt fra Habitus og små historier fra hverdagen i vores huse.

Du er meget velkommen til at komme med input eller forslag til emner, du synes, vi skal tage op – vi vil gerne skabe "Pårørende Nyt" sammen med jer.

Vi har også glædet os til at fortælle, at vi den 4. november har lanceret Pårørendeportalen **habituspaerørendeportal.dk** – et digitalt samlingspunkt skabt til jer, der har en relation til vores beboere, men også til andre som vil vide mere om, hvordan det er at være pårørende i Habitus.

Portalen skal henad vejen samle al den viden og information, vi ved, er relevant for jer som pårørende: viden om Habitus, om lovgivning, kommende arrangementer, kontaktmuligheder mv., og erfaringer fra jer og andre pårørende.

Formålet er at gøre det nemt at finde svar og følge med i, hvad der rører sig i Habitus og i de områder, der betyder noget for både jer og os.

Rigtig stort velkommen på **habituspaerørendeportal.dk**

Kontakt os for mere information

Habitus
Ringager 2A, 3. sal
2605 Brøndby
paaroerende@habitus.dk

